РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
„LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 21-го падолиста 1918. Ч. 139. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, November 21, 1918. No. 139.

РОСІЯ ФЕДЕРАТИВНОЮ ДЕРЖАВОЮ.

Україна має війти в склад російської федерації. — Нове правительство на Україні.

Переговори між Українцями і Поляками в справі спірних земель.

Депутація американських Українців у Вашінґтоні.

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В МИРОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

В перших днях грудня відїде на чолї мирової делеґації до Франції.

ВАШІНҐТОН, 18. падолиста. — **Президент Вілсон стане на чолї мирової делеґації Злучених Держав. Він сподїєть ся відїхати до Франції в кілька днів пісая отвореня правильної сесії конґресу, яка розпічнеть ся дня 2. грудня.**

Се проголошено нинї урядово в Білім Домі. Урядовий звіт звучить:

„Президент сподїєть ся відїхати до Франції безпроволочно по отвореню правильної сесії конґресу, щоби взяти участь в дискусії і полагодженю головних проблемів мирового договору.

„Неправдоподібним є, щоби президент міг позістати там підчас засїдань формальної мирової конференції, але його присутність на вступних переговорах є конечна, щоби оминути невигоди веденя дискусії при помочи каблю в справі важнійших точок остаточного мирового договору, в яких його порада є конечна. Йому будуть очевидно товаришити делеґати, які будуть засїдати в мировій конференції, яко представники Злучених Держав".

Заява президента містить в собі полагоджене двох справ. Перша справа є, що мирова конференція розпічнеть ся вчасно, а іменно в початках місяця грудня; а друга, що мирова конференція відбудеть ся у Версалю у Франції.

Американські делеґати на мирову конференцію.

ВАШІНҐТОН, 18. падолиста. — Доси є певним, **що провід над мировою делеґацією обійме секретар заграничних справ, Ленсінґ.**

Прочі делеґати ще покищо не визначені. Загально однак здогадують ся, що в склад американської мирової делеґації відуть: **полковник Гавз,** який вже перебуває в Парижи; **секретар рільництва Гавстон; Чарлз І. Гюз,** бувший кандидат на президента, і **Еліґу Рут.**

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЧЧИНА ПРОСИТЬ АЛІЯНТІВ ЗМІНИТИ УСЛІВЯ РОЗЕМУ.

В противнім случаю грозить Німеччині большевизм.

ЛОНДОН, 18. падолиста. — Нинї одержано довгу бездротну телеґраму, підписану німецьким міністром загр. справ, д-ром Сольфом. Телеґрама адресована до правительства Злучених Держав, Англії, Франції і Італії.

В телеґрамі містить ся домагане, щоби аліянти змінили свої услівя розему, а передівсім услівя, які дотичать опорожненя лївого берега ріки Рену. В противнім случаю Німеччина найдеть ся в обіймах большевизму, який може стати небезпечним для сусїдних держав.

Др. Сольф домагаєть ся отсих змін:

1. Дозвіл на удержане нормальних економічних зносин між занятими територіями і рештою Німеччини.

2. Свобідна комунїкація рікою Реном.

3. Знесене бльокади.

4. Дозвіл на вивіз угля до скандинавських держав.

5. Знесене услівя про видачу аліянтам німецьких льокомотив і ваґонів.

Німецькі установчі збори відбудуть ся в січни.

БЕРНО, 18. падолиста. — Німецький канцлер, Еберт, заявив, що вибори делеґатів до установчих зборів відбудуть ся в місяци січни, як се доносять телеґрами з Берліна.

Канцлер заявив дальше, що нема потреби зволїкати з мировою конференцією аж до часу, доки німецькі установчі збори не рішать про будучу форму німецького правительства.

Еберт перестерігає перед анархією.

АМСТЕРДАМ, 19. падолиста. — „Коли неприятель побачить, що панує анархія, подиктує Німеччині такі услівя, що знищить її економічне житє", заявив канцлер Еберт у своїй промові до делеґатів рад робітників і жовнїрів, як се доносить телеґрама з Берліна.

Еберт заявив, що вибори до установчих зборів відбудуть ся на початку січня та що можливо як найскорше опісля будуть скликані установчі збори.

„Марселеза" в Берлїні.

БЕРЛІН, 14. падолиста. — По раз перший від часу основаня німецької держави німецька банда грала „марселезу" (французький революційний гимн), ідучи на чолї демонстраційного походу улицею „Унтер ден Лінден".

Останні події в Німеччині вказують, що ради будуть диктувати політичний напрям німецькому правительству.

Гуґо Прайс міністром внутр. справ.

БАЗИЛЕЯ (Швайцарія), 18. падолиста. — Телеґрама з Берліна доносить, що соціяліст Гуґо Прайс зістав іменований міністром внутрішних справ в новім німецькім кабінеті.

Бувший цісар має намір повернути до Німеччини.

ЛОНДОН, 18. падолиста. — Рада робітників і жовнїрів в Потсдамі одержала вістку, що бувший цісар, гр. Вільгельм Гогенцолерн, з причини заворушень в Голяндії, як се доносить телеґрама з Копенгаґен, має намір повернути до Німеччини.

„Льокаль Анцайґер" доносить, що німецьке правительство відай дасть йому дозвіл на поворот.

Підозрівають Німеччину о новий підступ.

ЛОНДОН, 19. падолиста. — Нинїшне число „Дейли Експрес" доносить:

„Є докази, що готовить ся новий заговір проти аліянтів. Таким доказом є: утворене нової німецької федерації, сильнійшої ніж попередне німецьке цісарство; викликане революції в Голяндії і Швайцарії, які мали би приступити до федерації; ширене революції в державах аліянтів і можливо в Швеції. Є вкінци також можливість, що цісар поверне".

Плебісцит для Шлезвіґ-Гольштайну.

ЛОНДОН, 18. падолиста. — Вісти з Копенгаґен доносять, що др. Сольф, німецький міністер заграничних справ, заявив, що німецьке правительство годить ся, аби при помочи плебісциту в провінції Шлезвіґ-Гольштайн порішено, чи ся провінція має позістати при Німеччині чи злучити ся з Данїєю.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Познанщина в руках Поляків.

КОПЕНГАҐЕН, 19. падолиста. — **Поляки здобули контролю в містї Познани і в більшій части познанської провінції,** як се доносить нинїшна телеґрама з Берліна.

Погроми в Польщі.

СТОКГОЛЬМ, 19. падолиста. — **До протижидівських заворушень, в яких впало богато Жидів жертвою, прийшло в малих місточках польської західної Галичини,** як се доносить жидівське пресове бюро.

В Седльцах убили польські леґіоністи шість Жидів, в Хржанові убито девять Жидів. Крім того прийшло до заворушень в Домброві, Яворжні і по инших містах.

В АВСТРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

АНАРХІЯ У ВІДНИ.

Червоні ґвардії здобули контролю.

ЛОНДОН, 19. падолиста. — **15.000 війска червоної ґвардії здобули контролю у Відни,** як се доносить телеґрама з Копенгаґен.

В містї панує анархія. Населене допускаєть ся рабунків.

Соціяліст Реннер президентом австрійського правительства.

ЦІРІХ, 18. падолиста. — **Визначний австрійський соціяліст др. Реннер, зістав іменований президентом провізоричного правительства в Австрії,** як се доносить телеґрама з Відня.

Тироль проголосив републику.

МЕДІОЛЯН (Італія), 18. падолиста. — Часопись „Секольо" доносить що в Тиролю проголошено републику та що Шрафля вибрано президентом републики.

Австрійські Німці просять президента Вілсона о попиране їх справи.

БАЗИЛЕЯ, 18. падолиста. — Міністер заграничних справ австро-німецької републики, Бавер, вислав просьбу до президента Вілсона, в якій повідомляє про проголошене австро-німецької републики і висказує надію, що президент Вілсон згідно зі своїми принципами буде попирати змаганя австрійських Німців до їх злуки з Німеччиною.

Бувший цісар позістав в Австрії.

ПАРИЖ, 19. падолиста. — Карло Габсбурґ, бувший цісар австрійський, перебуває у своїй палаті в Екартстав, коло Відня, як се доносять одержані вісти.

Бувший цісар був приневолений звільнити богато осіб зі свого окруженя задля браку поживи.

Двірських урядників, яких Карло вислав до палати в Шенбруні (у Відни), щоби привезли відти одіж, революціонери не впустили до палати, заявляючи, що весь маєток корони держава сконфіскувала.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Большевики грозять.

ЛОНДОН, 19. падолиста. — Англійське правительство одержало інформації, як се заявив міністер загр. справ Балфур в парляменті, що большевицьке правительство рішило знищити голодом і масово вимордувати всі особи, які не хочуть підпирати їх режіму.

Большевики вивозять за границю великі фонди на аґітацію.

ЛОНДОН, 18. падолиста. — Др. Давід Соскін, бувший секретар Керенського, доносить: „Большевицькі провідники в Росії пакують ся. Вже від довшого часу большевицькі післанці вивозять за границю міліони рублів.

„Вивезені рублї, забрані російській державі, вимінюють вони за всяку ціну на чужі гроші і уміщують їх в банках невтральних держав. Коли центральні держави робили приготованя, щоби закупити в Росії збіже і матеріяли, почали в тій цїли купувати рублї, бо думали, що в сей спосіб зможуть найскорше набути товарів.

„Однак вони помилили ся, бо селяни по більшій части не хотіли віддавати збіжа за паперові рублї, але се вийшло на користь большевиків. Виміна рублів в Швеції незвичайно піднесла ся і большевицькі аґенти мали спромогу величезні суми гроший ульокувати в невтральних державах.

„В сей спосіб узискані гроші уживали большевики на здобутє впливу в демократичній пресї, а передівсім в органах робітників. Шведське правительство через довший час позволяло скріпляти ся фінансово большевикам, які рівночасно старали ся підмінувати суспільний лад в державі. Доперва пізнїйше побачило воно небезпеку. Кілька місяців тому назад бувший міністер фінансів з правительства Ленїна прибув до Швеції з 50 міліонами рублїв і з транспортом плятини яку він старав ся продати в Швеції за чужі гроші. Тим разом вмішало ся вже в сю справу шведське правительство.

„В Швайцарії виміняли большевики десятки міліонів рублів і умістили їх на депозитах в швайцарських банках".

НА УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Урядове проголошене угорської републики.

КОПЕНГАҐЕН, 19. падолиста. — **В неділю відбуло ся формальне проголошене угорської републики,** як се доносить телеґрама з Будапешту.

Урочисте проголошене републики перевів ґр. Михайло Каролї, президент угорської народної ради.

Бувший архикнязь, Йосиф Габсбурґ, зложив присягу вірности новому правительству. **Він заявив, що особисто має велику симпатію для народного правительства.**

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УТВОРЕНЄ ФЕДЕРАТИВНОЇ РОСІЇ.

Україна має війти в склад нової російської держави.

ЛОНДОН, 19. падолиста. — **ҐЕНЕРАЛ СКОРОПАДСЬКИЙ, ГЕТЬМАН УКРАЇНИ, ОГОЛОСИВ ЗВІТ, В ЯКІМ ЗВЕРТАЄ УВАГУ УКРАЇНЦІВ НА ТЕ, ЩО РОСІЯ БУДЕ БЕЗПРОВОЛОЧНО УТВОРЕНА ЯКО ФЕДЕРАТИВНА ДЕРЖАВА, як се доносить телеґрама з Киева до Берліна, одержана тут бездротним телеґрафом.**

ГЕТЬМАН СКОРОПАДСЬКИЙ ЗАЯВИВ, ЩО УКРАЇНА ВІЙДЕ В СКЛАД НОВОЇ ДЕРЖАВИ.

УТВОРЕНЄ НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА НА УКРАЇНІ.

Федерація України з Росією і здавлене большевизму.

БАЗИЛЕЯ (Швайцарія), 19. падолиста. — **В КИЄВІ УТВОРЕНО НОВЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО, ЯКЕ ДОМАГАЄТЬ СЯ ПРИВЕРНЕНЯ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ, ЗАВЕДЕНЯ ЛАДУ І ЕНЕРҐІЧНОГО ЗДАВЛЕНЯ БОЛЬШЕВИЗМУ.**

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЛЯКАМИ.

Спірні землї предметом переговорів.

ВАШІНҐТОН, 16. падолиста. — **Вісти з півурядових жерел доносять, ЩО ВАРШАВСЬКЕ ПОЛЬСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО РОЗПОЧАЛО З УКРАЇНЦЯМИ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ СПІРНИХ ЗЕМЕЛЬ.**

ПЕРЕГОВОРИ ВІДБУВАЮТЬ СЯ У ЛЬВОВІ.

СПРАВА ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ НА НАРАДІ У ВЕРСАЛЮ.

ЛОНДОН, 6. падолиста (телеґрама спізнена). — Треба сильно вірити, що інтереси Чехо-Словаків, Югославян, Хорватів і **галицьких Українців** були вповні обговорювані у Версалю, та що представники сих демократій співділали успішно в укладаню услівий розему, наложених на їх бувших тиранів у Відни і Будапешті.

ДЕПУТАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ У ВАШІНҐТОНІ.

ВАШІНҐТОН, 19. падолиста. — **Український Народний Комітет в Злучених Державах, який є представником Українців в Злучених Державах, віднїс ся до американського правительства з просьбою о поперте української справи на мирових переговорах. Свою просьбу предложив Український Народний Комітет в департаменті заграничних справ.**

Депутація Українського Народного Комітету предложила також просьбу головному зарядови Американського Червоного Хреста, просячи о вислане безпроволочної помочи для України.

В склад депутації входили: о. П. Понятишин, адміністратор української церкви в Злучених Державах і президент Українського Народного Комітету, і др. Кирило Білик, заст. президента Українського Народного Комітету і урядник Українського Робітничого Союза.

У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ФРАНЦУСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ НІМЕЦЬКУ КРІПОСТЬ МЕЦ.

ПАРИЖ, 19. падолиста. — **Нинї війшли французькі війска до німецької кріпости Мец, над Реном. Французькі війска війшли під проводом ґен. Петена, витані мешканцями міста серед великого одушевленя.**

Ґенерала Петена іменувала міністеріяльна рада маршалком Франції. (Доси одержали таке відзначене ґен. Жофр і ґен. Фош).

(Місто Мец було в посїданю Німців від року 1871, по скінченю французько-німецької війни).

В БЕЛЬҐІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on November 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ВІЙШОВ ДО БРУКСЕЛІ.

ГАВР (Франція), 19. падолиста. — **Король Альберт війшов нинї на чолї бельґійських війск до Брукселї, столиці Бельґії.**

Бельґійське правительство перенесло свій осідок з Гавру назад до Брукселї.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ПРОКЛЯМАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА НА ДЕНЬ ПОДЯКИ.

ВАШІНҐТОН, 19. падолиста. — Видана в суботу проклямація президента Вілсона на День Подяки звучить:

Було давним нашим звичаєм в осінну пору року звертатись до Всевишнього Бога з похвалами і з подякою за Його численні благодати і ласки, уділені нашій нації. Сего року ми маємо особливу причину бути вдячними і веселими. Бог в своїй добрій ласці дав нам мир.

Він прийшов до нас не лише яко здержанє війни, або яко саме звільненє від мук і траґедії війни. Він прийшов до нас яко велика побіда права. Повна побіда принесла нам не лише мир, але і сильну надію на нові дні, в яких справедливість займе місце сили і заздрісних інтриґ між народами.

Наші славні армії взяли участь в побіді, яка не є затемнена ніякими цілями самолюбної аґресії. В слушній справі вони здобули безсмертну славу і служачи людству сповнили чесну службу своїй нації. Бог справді зіслав ласку.

Ми можемо слушно радувати ся, бо ся радість сповняє і скріпляє в нас всіх найлїпші традиції національної історії. Новий день ясніє над нами, з якого наші серця черпають нову відвагу і з новою надією глядять на нові і більші обовязки.

Коли ми за те складаємо подяку, не забуваймо глядіти Божої помочи в сповненю тих обовязків і Божого милосердя та прощеня за всї грішні вчинки і змаганя, і молім ся, щоби у всіх ділах скріпились узли приязни і взаїмного поважаня, на чім ми мусимо помагати заводити новий мир і добру волю між народами.

Длятого я, Вудров Вілсон, президент Злучених Держав, отсим назначую четвер, 28-го падолиста, днем подяки і молитов, і взиваю нарід цілого краю залишити в той день свої буденні занятя і віддавати в ріжних домах і місцях подяку Богови, володареви всїх націй.

В доказ сього я кладу свій власноручний підпис і потверджую печаткою Злучених Держав.

Дано в Дистрикті Коломбія, 16. падолиста, року Божого 1918, а року независимости Злучених Держав в Америці 143.

Вудров Вілсон.

ДО ЗГОДИ!

На иншім місци містимо статю п. з. **„Кождий хоче свого „сойму".** В тій статї вказуємо на те, що пан Січинський не хоче сойму загально-українського, а скликує свій фракційний, соціялїстичний.

Дальше вказуємо на се, що сей роздор, який пан Січинський сіє, в теперішнім часї непотрібний і шкідливий.

Однак ми не всемогучі і не можемо пана Січинського здержати від його окремої акції. Він має свободу і повні літа, може робити, що хоче.

Але одну річ ми би раді осягнути, а то се, **щоби іти одною політичною лінією.**

До політичної боротьби стає весь український загал, а з боку стоїть також пан Січинський і його невелика соціялїстична фракція. Обі ґрупи будуть вести політику **окремо,** але не повинні вести політики **окремої.** Є стара приповідка вояцька: „окремо маширувати, але разом бити". В політиці се значить, що хотяй пан Січинський буде стояти на боці, то він може мимо того вести такусаму політику як загал.

Дві політики тепер рішучо були би шкідливі для українського народу.

З патріотизму пан Січинський повинен виречи ся всякої „спільної акції" з вшехпольсько-шляхотською клїкою і покинути аґітацію за плебісцитом для галицької України, а приняти політику, яку веде „Свобода", „Америка" і старий край у справі Галичини. Сю жертву пан Січинський зробить не для „Свободи", якої не любить, але для українського народу в Галичині.

Длятого ми кличемо: **До згоди! Як не можемо працювати спільно і разом, то бодай ведім одну і тусаму народну політику!**

Отже — **до згоди в політиці,** до єдности в політиці! Ідім одною політичною лінією, чи соціялїсти, чи не соціялїсти!

Помагаймо галицькій Україні, а не шкодьмо їй в день її визволеня з 577-літної неволї!

Се наш сьвятий обовязок, усїх без ріжниці!

Як не можемо подати собі рук тут, на землї Вашінґтона, то подаймо бодай нашим братям в старім краю, яким тепер, по довгих віках неволї і терпіня, зазорів ясний день свободи!

КОЖДИЙ ХОЧЕ СВОГО „СОЙМУ".

Наша осторога і поклик до холодної розваги.

Війна скінчилась, мир недалеко. Справа української держави прийде на мирову конференцію.

В сю дуже важну пору наші братя в старім краю, на Україні і в Галичині, злучитись, бо справа вимагає зєднаня і спільної акції.

Тесаме хотіли зробити також американські Українці. Всї ґрупи хотіли обєдинитись і злучитись та скликати спільний сойм до Ню Йорку.

Один тільки пан Січинський не хотів злуки, а до нього пристав пан Стечишин, теперішний редактор „Народної Волї".

Вони, а особливо пан Січинський, котрий там верховодить, не хоче злуки, ані не хоче одної політики. Пан Січинський хоче дальше продовжати свою авантурничу політику, хоч знає, що як з неї не було хісна в часї війни, то годі, аби що було і по війні.

Для сеї авантурничої політики пан Січинський і пан Стечишин, — котрі ще дальше себе називають в ґазетах „Федерацією Українців в Злучених Державах", — скликують „на злість" свій партійний соціялїстичний „сойм" аж до Вашінґтону.

На милуванє нема силуваня. Як панове Січинський і Стечишин в таку велику і дійсно рішаючу хвилю як теперішна для волї українського народу, не хотять єдности, то для них примусу нема. В часах самоозначеня можуть ті оба панове „самоозначитись" на своїм окремім соціялїстичнім „соймі" у Вашінґтоні.

*

Однак мимо того, що пан Січинський і Стечишин відірвались від загалу, ми вважаємо своїм обовязком народним сказати на їх адресу і тих, хто би ще з ними хотів тримати, **кілька слів щирої остороги:**

1. Хоч ви не хочете єдности і робите свій „сойм" соціялїстичний, **не виломлюйте ся в теперішну важну хвилю з народної карности!**

2. Беріть собі примір зі старого краю, де соціялїсти ідуть разом з иншими партіями, і хотяй не хочете брати участи в загальнім соймі, а скликаєте свій партійний, то бодай **не ведіть дальше своєї окремої, авантурничої полїтики.**

3. **Зірвіть свої зносини з вшехполяками і польською шляхтою з париського Комітету Народового Польського.**

4. **Покиньте аґітацію за плебісцитом** для галицької України, аби голосувала, чи має злучитись з київською Україною, чи піддати ся в польську неволю.

5. Покиньте аґітацію проти федерації вільних народних републик.

*

Сю осторогу пишемо не з гніву або злоби, але в інтересі загальної справи.

Час вам, панове, вже зрозуміти, що авантурництво тільки шкодить українській справі. Ми не противні вам тому, що ви соціялїсти, бо ось бачите соціялїсти в старім краю ідуть разом з другими партіями чи ґрупами і ми маємо для них повне признанє. Ми вам кажемо по щирости, **що нам тільки і єдино ходить о те, аби ви не вели політики авантурничої, бо з неї для українського народу користи нема жадної, а Поляки, а властиво вшехполяки і шляхта, вже тепер се політичне авантурництво використовують і певно схотять використати се на мировій конференції.**

*

Ви, панове Січинський і Стечишин, і Ваші прихильники, можете мати гнів на нашу ґазету; можете її не любити; можете кидати на неї каменем, — але, вдаривши ся в груди, мусите щиро і чесно признати, що від російської революції та від вступленя Злучених Держав до війни **політика „Свободи" була без закиду.** Ви мусите признати, що та політика була дійсно народна, демократична і поступова. Мусите признати, що на сю політику може підписатись цілий український загал, навіть соціялїсти, не замотиличені „диктатурою пролєтаріяту".

Длятого ви тепер забудьте се, що ви „Свободу" вважаєте своїм ворогом. Часом добре і від ворога навчитись. Не бійтесь і не страхайтесь приняти політику „Свободи", бодай підчас свого „сойму", з уваги на потребу одної політики.

Конкретно ми вам радимо, панове, прийміть таку програму:

1. Зєдиненє всїх українських земель.
2. Демократичний републиканський устрій на Україні.
3. Свобідна федерація вільних і суверенних народних републик: України, Московщини, Білоруси, Кавказу і Сибіри.
4. Акція Українців в Злучених Державах (хоч не спільна але однакова) для підпертя львівських українських установчих зборів, котрі є революційним народним заступництвом, у їх праві рішати про долю галицької України, а зокрема про її свобідну волю злучитись з київською Україною.

Ми віримо, що така є політика українського народу в Европі та що за нею стоїть весь український загал в Америці, і тому відкликуємо ся до вашого патріотизму, аби Ви покинули свою дотеперішну авантурничу політику і хоч виломили ся від загалу, остали вірні його політиці в теперішну так важну пору.

ЩО ПАН СТЕЧИШИН ЗНАЄ, А ЧОГО НЕ ЗНАЄ.

(До дискусії на тему, що таке федерація).

Недавно назвав мене пан Стечишин, редактор „Народної Волї", москвофілом за те, що я заявив ся за федерацією української републики з републикою московською (по усуненю большевицтва), білоруською, кавказькою і сибірською. На се я відповів пану Стечишину, що він так говорить, бо не розуміє, що то значить **федерація** і що значить **суверенність.**

На се-ж пан Стечишин поспішив ся менї відповісти, що розуміє. Каже він, що подивив ся до якогось словарця чужих слів якогось Чайковського і відтам довідав ся, що федерація значить спілка. І найшовши се слово, запевняє мене, що знає **значінє чужих слів.**

Дальше каже, що він знає ще, що **федерація** значить **тісна спілка,** а не свобідна, яка могла-б розвязатись, і тому то він противний федерації тай власне длятого мене називає москвофілом.

Ще дальше представляє пан Стечишин, що він окрім федерації знає ще три роди спілки, а саме: **конфедерація, унія і союз.** Ті три роди спілок, каже він, не є такі тісні як федерація, але що я не хотів жадної з тих трох родів спілки, тільки федерації, то він мене називає москвофілом.

Тільки пан Стечишин знає і другим подає яко свою науку.

*

Пригляньмо-ж ся тепер „науці" пана Стечишина, а пізнаємо з неї також, чого він не знає.

Наперед скажу пану Стечишину, що він мене фальшиво зрозумів. Як я казав, що пан Стечишин не розуміє, що значить федерація, то я не тому казав, що се **чуже слово.** Знати, що чуже слово значить по українськи — не є жадна штука. Пан Стечишин має коло себе не лише словарець Чайковського, але може і який великий анґлійський „дікшенері", де знайде навіть найстрашнійше чуже слово і його значінє. Алеж то, пане Стечишин, не ходить о переклад чужих слів на українські слова; то не ходить о українське значінє слова чужого, але о значінє того слова, без огляду на се, чи то українське чи чуже. Ви мусите знати, яко редактор ґазети, не лише се, що федерація значить спілка держав чи народів, але і те, що значить така спілка держав чи народів. Ви мусите знати історію, законодавство і розвиток таких спілок. Аж тоді можна сказати, що Ви розумієте, що значить федерація. А за тим не дивіть ся до словарця **чужих слів,** бо там сього не найдете. На се є фільософія, історія, соціолїоґія і тим подібні страховища, які двигають людство вперед — до просьвіти, до поступу і до демократичного ладу. Найдете сї страховища в наукових книжках, які можете позичити в бібліотеці або купити в книгарні.

Киньте на полицю словарець чужих слів Чайковського, а читайте праці Драгоманова, Грушевського; читайте московських авторів: Герцена, Бакуніна, Крапоткіна; читайте вкінци праці в анґлійській мові хоч би з останного часу, коли справу федералізму в Европі видвигнено широкими масами народними. А будьте певні, що потім не будете говорити і писати про українське значінє слів чужих, але загалом про значінє тих слів, без огляду на те, чи вони чужі українській мові, чи вони таки чисто українські.

Аби Ви се ліпше зрозуміли, візьмім такий приклад: В Скрентоні жие молода Американка, котра чула, як Ви раз говорили про **книш і коровай.** Вона питаєть ся Вас, що ті слова значать, а Ви кажете „бред". Отже Ви їй пояснили анґлійське значінє (і то недокладно) того для Американки чужого слова, але значіня самого слова Ви не сказали; Ви не сказали, який зміст того одного слова. Зміст слова „книш" або „коровай" широкий, а слова „федерація" ще ширший.

Як би Ви, пане Стечишин, не дивили ся на значінє чужого слова, в перекладі на другу мову, але на значінє слова, на його зміст, на те, що се одно слово описує, то будьте певні, що Ви би мене не поучували, що федерація значить лише **тісна спілка** та не казали би, що крім федерації є лїпші річи, такі як: **конфедерація, унія і союз.**

Слово „федерація" анї не значить „тїсна спілка" (пан Стечишин не ужив вислову „тісна спілка"; він сказав се трома реченями, що я подаю для скороченя двома словами) анї не є протиставленем до: конфедерації, унії і союза. **Федерація** — се вислів загальний, в широкім розуміню, який **означає всяку спілку. Отже також конфедерація і унія і союз — все те в ширшім розуміню є федераціями.** Ріжниця тільки в роді федерації, себто в роді тої спілки. І ту ріжницю відзначуєть ся ще окремою особливою назвою, яка одначе ідеї не зміняє.

Про се може пан Стечишин дізнатись з книжки якогонебудь автора, що писав на сю тему.

Навіть **Ліґа Народів,** яку пропонує президент Вілсон народам, що засядуть до мирової конференції, є федерацією.

Аби се пан Стечишин зрозумів, повторю йому слова проф. Михайла Грушевського, які він сказав на зїзді народів в Києві дня 27. жовтня 1917. Ось його слова:

> Ідея федералізму — то засада, яка буде сильною основою української републики. Ми глядимо на федерацію не як на спосіб для осягненя независимости, але як на річ, яку давно відкрили шляхотні уми народу — як на спосіб для федерації Европи, як на спосіб для федерації сьвіта.

Як видите, пане Стечишин, такий чоловік як Грушевський приписує федерації не тісне значінє, але таке широке, яке тільки може, бо він цілий сьвіт хотів би обняти федерацією. Одним словом (чи двома), хотів би такої федерації, якої хоче президент Вілсон під назвою Ліґа Народів. Справа такої федерації прийде на мирову конференцію і є повна надія, що вона буде постановлена, а навіть вже заповідають, що президент Вілсон буде її першим президентом. Се вже може не буде тісна федерація, пане Стечишин.

Чи федерація тісна чи свобідна, можна говорити тільки про істнуючі федерації, але сьмішно так говорити про саму ідею федерації, про федерацію в теорії.

Візьмім наприклад федерацію Злучених Держав. Кождий стейт тут вважаєть ся суверенним (самовладним, самоуправним), однак мимо того федерація є доволі тісна. Але се не походить з назви, тільки з положеня краю, із суспільних відносин та спільних інтересів. От приміром домінію Канади називають не федерацією але конфедерацією, а мимо того спілка канадійських провінцій не є свобіднійша, тільки ще тіснійша ніж спілка тутешних стейтів.

*

Пан Стечишин каже, що стейти в Злучених Державах не можуть розлучитись, ніби тому, що ся републиканазиваєть ся федерацією. Се питанє порушувано вже підчас горожанської війни (1861—5) і тоді вела ся на сю тему дискусія (не з причини назви, але значіня і розуміня її), яку вкінци рішено війною, котра скінчилась побідою північних стейтів над полудневими, що боронили невільництва у своїх стейтах. Побіда привернула цілість спілки і федерація нині вже обіймає 48 стейтів. Є погляд, що ся перелука по горожанській війні рішила засаду, що розлука неможлива. Впрочім, кажуть, що конституція говорить про вступленє до федерації нових стейтів, але не згадує про виступленє, отже виступленє не має рації. На мій погляд, се ще не рішає квестії. Розлука є неможлива, але не через конституцію. Американські стейти мають стільки спільних інтересів, що розлука якогонебудь стейту або кількох стейтів в теперішних часах була би шкідлива для розлучників. А щодо конституції то се не є мертва буква, се жива річ, бо се рамці, в які нарід вкладає житє. Кажеть ся, що майже $1\frac{1}{2}$ століття вона не змінена. Однак додано вже до неї більше амендментів (поправок, додатків) ніж ціла конституція має артикулів, а притім слід тямити, що стейтові конституції се теж часть конституції цілої републики, а вони своїм новим законодавством постійно модернізують ціле законодавство, на якім основуєть ся република. Отже конституція може бути змінена. Нарід може змінити цілу федеральну конституцію, як $\frac{3}{4}$ стейтів заявить ся за зміною. Є в тім справедливість, бо при заложеню федерації була згода, що 9 стейтів на 13 рішає про заложенє федерації (згодились одначе всї). Та і се можна змінити. Як нарід схоче, то цілу конституцію може змінити до кореня.

*

Пан Стечишин скаже менї: Але один стейт не може виступити з федерації! То правда, що тепер не може, але можна так змінити, що як схоче, то зможе.

На се пан Стечишин може сказати: Але як конституція не буде змінена, то що має стейт зробити? Хиба війну виповісти решті стейтів?.

На се є така відповідь: Власне демократія сьвіта хоче війну скасувати. Вона хоче заложити Ліґу Народів, яка має на підставі принятого законодавства рішати спірні справи народів, чи поодиноких країв. Як котрий нарід або край схоче покинути федерацію, то Ліґа в кождім разі в такім випадку більше йому поможе на основі свого законодавства, принятого цілим сьвітом, ніж війна своєю різнею.

Впрочім, треба тямити, що стремлінє до самостійности є стремлінєм до свободи.

А хто до свободи стремить?

Народи чи там люди невільні!

Як свобода буде, то вже ніхто до неї не буде стреміти, отже і ніхто тоді не буде стреміти до независимости.

Все має свою добу, яку пережиє. Независимість перейде до минувшини разом з осягненем свободи для всїх народів. Тоді повстане новий напрям в житю народів: до широкої просьвіти, до поступу, до удосконаленя чоловіка і людства, до здобутя для нього здоровля, щастя і знаня.

Се буде кличем наших внуків, як ми їм оставимо тільки клич; але як ми збудуємо шлях, то се вже буде їх ділом. Тоді вони будуть противники независимости, а стануть приклонниками зависимости, бо знати-муть, що тільки взаїмна зависимість всїх народів доведе до сповненя тої програми, яку ми їм оставимо в заповіті.

*

У своїй праці про постійний мир найславнійший німецький фільософ Емануїл Кант так сказав:

> Жадного мирового договору не можна вважати постійним, як котра із сторін тайно задержить основу для відновленя війни...
>
> Жадна держава не може занятя другої независимої держави (анї великої анї малої) анї в спадку, анї через виміну, анї при помочи купна анї в дарі...
>
> Жадна держава не повинна силою вмішуватись у внутрішні справи другої держави...
>
> Горожанська конституція кождої держави повинна бути републиканська...
>
> Закон народів мусить опиратись на федерації вільних держав.

*

Але ось переді мною книжка Р. С. Майнора, професора конституційного і міжнародного права в університеті стейту Вірджіня, п. з. **„Република народів,** праця про орґанізацію федеральної ліґи народів".

Професор Майнор у своїй праці робить зовсїм конкретну пропозицію **федерації независимих народів, зглядно держав.** Він навіть виготовив проект конституції для такої федерації. Ся конституція складаєть ся всего з одинайцяти артикулів, а в 7-мім є сказано, що **народи лучились би у федерацію на 25 літ, а по 25 літах кождий нарід має право виступити з федерації в мирний спосіб, повідомляючи тільки федерацію один рік наперед.**

Побачимо, чи не буде подібної пропозиції на мировій конференції, яку отворить президент Вілсон. Побачимо, чи не сповнять ся слова проф. Грушевського, сказані торік в Києві.

Володимир Б. Лотоцький.

ДО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА

З НАГОДИ УХВАЛ РІЧНОГО ЗАСІДАНЯ ГОЛ. ВИДІЛУ У. Н. СОЮЗА.

(Допись з Ню Йорку).

Високоповажані Родимці!

Як довідуємо ся з нашого офіціяльного орґану, „Свободи", то на річнім засіданю Гол. Виділу У. Н. Союза, нашої славної орґанізації, запали дуже важні ухвали на користь нашу. Між иншими важними ухвалами зістав ухвалений додатковий податок в сумі 5 центів на „Свободу" і підвишка платні декотрим урядникам.

З огляду на се, що ті так важні та далекосяглі справи прийдуть під нашу ухвалу, добре би було — а воно так всюди практикуєть ся — перед ухвалою завести маленьку дискусію в нашім орґані „Свободі" на сесю тему.

Я, яко член У. Н. Союза, розбираючи ухвали Гол. Уряду У. Н. Союза з річного засіданя, поміщені заздалегідь Хв. Редакцією „Свободи", хочу подати свої гадки щодо тих ухвал, над котрими прийдеть ся нам ґолосувати за і проти.

Отже перше про 5 центів на „Свободу".

Щоби часопись могла задоволити загал своїх читачів, мусить приноровитись до їх бажань і подавати їм такий корм, з котрого пересїчний наш читач міг би користати, мав би потяг до даної часописи і по перечитаню її чув би ся покріпленим та більше загартованим морально в дальшім шляху буденних злиднів.

Щоби часопись могла задосить учинити тому всему, на се треба людий, котрі би те все для нас робили, а як хочемо, щоби такі люди були, то ми, члени, мусимо дати на се гроші. І дамо! Але під тим услівєм, що крім буденних новинок повинен бути в нашій ґазеті кутик і на діл **просьвітно-науковий.** Під тим услівєм, що наш орґан повинен бути **нашим** орґаном, а не ґазетою від адвертайзментів.

Я вже нераз звертав увагу, щоби ті ганьблячі адвертайзменти на 6 до 10 цалів повикидати з нашого орґану, але менї сказали, що то одинока підвалина, на котрій може утримати ся „Свобода", помимо того, що — як показує рекордове справозданє — Союз числить 11.411 членів, котрі платять по 10 центів на місяць на ґазету, отже „Свобода" дістає місячно $1.141.10.

Я розумію, що адвертайзменти приносять користь видавництву, але розумію також і се, що У. Н. Союз не видає „Свободи" на зиск, але на користь — на просьвіту і осьвідомлюванє своїх членів!

Заключенє з того таке: що як замісць наукових розвідок та статий мають і на далі лишитись адвертайзменти в „Свободі", то гріхом було би додавати тих 5 центів. А як шан. Редакція й Адміністрація заручать, що дадуть членам те, що в двайцятім столітю чоловік повинен знайти в ґазеті, то без квестії члени повинні голосувати за добавленем 5 центів.

Про підвишку платні предсїдателеви з 35 на 50 долярів і касієрови з 45 на 50 долярів я скажу, що було би гріхом зі сторони членів У. Н. Союза підвисшати тим обом панам платню. Таж вони з сеї платні не жиють і вона їм нічого не поможе. А вони — я ручу за тоє — можуть безперечно обійти ся без неї.

Підвишку платні рекордовому секретареви і опікунови У. Мол. Союза ми повинні одобрити з огляду на дорожню найпотрібнійших житєвих средств. Бо годі вижити фамілїйному чоловікови за таку платню, яку вони дотепер побирають.

Здоровлю членів У. Н. Союза.

Юліян Павчак,
член У. Н. Союза.

О. М.

ОЙ ЗАКРИЙ, ЗАКРИЙ МІСЯЧИК БЛЇДИЙ.

Ой закрий, закрий місячик блїдий,
Хмаронько срібноткана,
Закрий, заслони з тої сторони,
Де спить моя кохана.

Най спокійно спить, най солодко спить,
Най виспить ся доволї,
Щоб цвила уся та пишала ся,
Як цьвітка на роздолї.

А ви соловії, не будіть її,
Співайте срібно-дрібно,
Най спить, не встає кохане моє,
Аж доки їй потрібно.

В СПРАВІ ЛИСТІВ ДО КРАЮ.

Від дня нашого оголошеня, що Українці в Злучених Державах можуть пересилати листи до своїх родин в старім краю через АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО в Філядельфії за посередництвом Червоного Хреста, ми отримуємо десятки листів денно. Всї листи ми відсилаємо так скоро як нам час позволяє а заразом кождого посилаючого ми повідомляємо що лист зістав відісланий.

В многих листах ми знаходимо залучені гроші на оплату коштів, помимо того що в оголошеню стоїть „безплатно". Всї гроші нам прислані ми звертаємо назад і отсим просимо кождого хто присилає лист до пересилки не залучувати анї гроший анї марків на оплату листа до краю лише 3-центову марку на відповідь.

Отсим також подаємо до відома, що за згодою директорів бюра ми внесли просьбу до суду о зміну імя бюра в анґлійській мові з AMERICAN TRANSATLANTIC BUREAU, INC. на AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC., про що повідомимо з хвилею отриманя чартеру. У всїх справах просимо писати на дотеперішнє імя бюра: AMERICAN TRANSATLANTIC BUREAU, INC., 1843 So. Conestoga St., Philadelphia, Pa.

З поважанем,

131ч— А. ПАШУК, голова директорів.

ЗАПРОШЕНЄ НА МІСІЮ.

В греко-кат. церкви св. Ап. Петра і Павла в Карнеґі, Па., відбуде ся цілотижнева місія від недїлї дня 24. падолиста (новембра) 1918 до 30. падолиста 1918 р., т. є. до суботи вечером. В пятницю 29. падолиста і суботу 30. падолиста сповідь. 137-39

Усїх вірних гр.-кат. в Карнеґі і околиці запрашає ся сею дорогою до многолюдної участи.

При тїй спосібности відсьвяткує тутешний отець парох О. Пристай сьвято 25-лїтного ювилея свого сьвященьства. — КОМІТЕТ.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНОГО ЗАСІДАНЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. С., ВІДБУВШОГО СЯ В ДНЯХ 11.—14. ПАДОЛИСТА 1918 Р. В ДОМІ У. Н. С. ПІД Ч. 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Перший день засїданя, 11. падолиста.

В понедїлок, 11. жовтня, точно о годині 9-тій рано, зачала ся в українській гр.-кат. церкві св. Петра і Павла, на розі улиць Сусекс і Ґрін в Джерзи Сіти, Н. Дж., Служба Божа за здоровлє всїх членів У. Н. Союза, а відтак панахида за помершиx членів сеї орґанїзації. Богослуженє, на якім були присутні головні урядники, відправив о. Р. Волинець з Ню Йорку, бо місцевий парох, о. А. Улицький, був хорий.

По скінченю богослуженя головні урядники У. Н. Союза удались до дому У. Н. Союза, де головний предсїдатель о годині 11-тій отворив річне засїданє відповідною промовою.

Після того голов. рек. секретар перечитав спис всїх головних урядників. На засїданю були присутні: Кость Кирчів, Марія Білик, Андрій Стефанович, Семен Ядловський, Стефан Милянович, Василь Левчик, Осип Стеткевич, Андрій Савка, Дмитро Капітула, Николай Росолович, Василь Гришко, Роман Слободзян, Михайло Петрівський, Омелян Рекрут і Григорій Кривовяз. Не явили ся на засїданє слїдуючі члени головного уряду: Олекса Трач, Іван Пелеський, Анна Дорунда і Меланія Кравчишин. Оправдали свою неприсутність: Іван Пелеський і Меланія Кравчишин.

Після порядку денного предсїдатель К. Кирчів здав звіт зі свого урядованя.

Звіт головного предсїдателя.

Мій звіт, яко головного предсїдателя, буде короткий.

Яко головний предсїдатель мав я начасти нагляд над роботою і діловодством маєтку У. Н. Союза. Коли вимагала потреба, я скликував засїданя екзекутиви і провадив сї засїданя. Підписував всякі поручення і чеки на розмаїті виплати. В справі Союза відбув дві подорожи до Ембрідж, Па., — одну в справі морґеджу У. Н. Союза, а другу в справі полагодженя спорів між членами двох відділів, котрі злучив разом; се є відділ 47-мий з відділом 276-тим. Також відбув одну подорож до Віндсор Лакс, Масс., до відділу, в справі полагодженя спорів між членами.

Дня 1. червня 1918 р. приняв резиґнацію рекордового секретаря, п. М. Угорчака, котрий собі застеріг, що свій уряд буде тримати до 1. липня б. р. Дня 15. червня я предложив на письмі кандидата на уряд рекордового секретаря в особі п. Стефана Миляновича головному екзекутивному комітетови до одобреня. Дня 1. липня покликав п. С. Миляновича до обняти свого уряду, так як п. С. Милянович був більшостию голосів екзекутиви одобрений.

Почасти конферував з урядниками екзекутиви приватно, значить, що не брав за се жадної дієти. Обговорював ріжні справи Союза, а найбільше наш орґан „Свободу", щоби сей орґан зробити більше американським, більше льояльним для американського правительства, як обставини сего вимагали.

Давав порученя, в порозуміню з урядниками екзекутиви, фінансовому секретареви, п. С. Ядловському, на кількаразову подорож до Вашинґтону, в справі узисканя дозволу, котрий би звільнив наш орґан від того закона, що обовязує всї чужинецькі часописи, що перед висилкою мусять бути перекладані на анґлійську мову. Та помимо всяких старань ми сего дозволу не осягнули.

В порозуміню з урядниками екзекутиви я перебрав інвентар від „Просьвітної Комісії" на річ У. Н. Союза, такçамо дав порученє опікунови Укр. Молодечого Союза, п. Андрейкови, запровадити порядок і відповідну систему в діловодстві Молодечого Союза, за що каса У. Н. Союза заплатила п. Андрейкови, яко за осібну і не обовязуючу працю, котра була конечною для провадженя тої роботи в Молодечім Союзі.

В порозуміню з екзекутивою я заняв ся і зарядив очищенє та відновленє дому У. Н. С., як в середині так і знадвору.

Поза мої обовязки урядові я, яко головний предсїдатель У. Н. Союза, їздив з бесїдами на віча Американського Червоного Хреста і на віча в справі четвертої Позички Свободи: до Перт Амбою, Елізабет, Нюарку, Літл Фолс і Джерзи Сіти. Всюди я репрезентував У. Н. Союз. Розуміє ся, що за ті поїздки я не брав жадних дієт.

З черги наступив звіт головного містопредсїдателя, Андрія Стефановича, котрий заявив, що о скільки мав нагоду до урядованя, сповняв свій обовязок точно і корисно для орґанїзації. З огляду на се, що головний предсїдатель сповняв свій уряд вповні, після вимог статута орґанїзації, містопредсїдатель не мав потреби заступати його місце в урядованю. Надмінив однак, що мав досить заходів, заки полагодив непорозуміня межи двома відділами в Ембрідж, Па., при помочи гол. предс., К. Кирчова.

Відтак здавала звіт головна містопредсїдателька, Марія Білик. Вона заявила, що працювала для У. Н. Союза о скільки могла і о скільки сего справи вимагали. Длятого, що вона не мала нагоди і потреби полагоджувати важнїйших справ за час від послїдної конвенції, її звіт ограничає ся лише до кількох слів.

(Дальше буде).

ПОЗІР НЮ ЙОРК!

Гімнастичне тов. „Січ" ім. Богдана Хмельницького в Ню Йорку

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ СІЧОВИЙ БАЛЬ (СІЧОВУ ЗАБАВУ)

В НЕДІЛЮ 24. ПАДОЛИСТА (новембра) 1918 р.

в концертовій сали У. Н. Дому, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк.

Початок точно о годині 5-тій вечер.

Вступ з ґет-чеком 35 цнт.

Просить ся всю українську молодїж і старших і всї Товариства в Ню Йорку, прибути численно та забавитись по січовому звичаю. Памятайте, що то послїдна недїля перед постом. Тому просимо всїх щирих Українців прибути на Січову забаву, а тимсамим дасьте доказ що ви підпираєте тов. „Січ" (котре є безпартійне) і Січову Орґанізацію. 139-40

Пригадуємо також, що вправи ґімнастичні Січовиків відбувають ся кождого понедїлка від год. 8. вечером, а Січовичок кождої середи від години 8. вечером в сали Укр. Нар. Дому.

Товариство „Січ".

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР! УКРАЇНЦЇ З РОД АЙЛЕНД!

Заходом бр. св. Стефана, від. 181 У. Н. Союза

відіграєсь велику драму в 5-ох діях з житя двох націй на Україні зі співами і танцями, Тогобочного

ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА

В СУБОТУ, 23. ПАДОЛИСТА в Українськім Народнім Домі.

B-MANVILLE, R. I.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Лейба, старий жид......п. Н. Шевчук
Сара (потім Марія), його дочка....
..............п-ні К. Микитин
Кулина, старенька баба..........
..............п-ні А. Совецька
Степан, її син...........п. П. Казан
Приська, молода пишна дївчина....
..............п-ні М. Шевчук
Панас, заможний селянин........
..............п. С. Шевчук
Оришка, дївчина, Лейбина наймичка
..............п-ні М. Лапчинська
Хведорка, дївчина....п-на Р. Ґалушка
Марина, дївчина.....п-ні А. Совецька
Тарас, селянин, пяниця..........
..............п. Д. Шеремета
Мусій, селянин, пяниця..........
..............п. Д. Сулима (ІІ.)
Селяни: п. П. Борозний, п. Іл. Сулима, п. И. Ходоровський.
Баби: п-ні Ю. Ходоровська, п-ні Павлїна Шевчук, п-ні Н. Н.
Дївчата: п-ні А. Совецька, п-на Р. Ґалушка, п-ні М. Шевчук.
Парубки: п. Д. Шеремета, п. И. Ходоровський, п. П. Козан.
Парубки, дївчата, народ.

Межи актами буде приґравати добірна орхестра.

Цїни місць: І-рядні 75 ц., ІІ-рядні 50 ц., ІІІ-рядні 35 ц., ґалерія 25 ц.

По представленю хор відспіває кілька народних пісень.

Режісер п. Г. Микитин.

Діріґент хору п. Гнат Кравець.

Початок о годині 7-ій вечер.

Дорогі Родимцї! Прибудьте всї численьно на се представленє. Се представленє не було ще гране в сїй околици. Длятого запрошуємо усїх Українців з Род Айленд, котрі інтересують ся нашими представленями.

За порядок ручить

137і39 КОМІТЕТ.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свобода".

НЮАРК, Н. ДЖ.

УКР. ТОВ. „ТЕРНОПІЛЬЩИНА" завязане дня 18-го мая 1918 року в Нюарку, Н. Дж.

відограє представленє

в честь 6-місячного істнованя

СЬВІДКИ

жарт сценїчний в однїй дії

В СУБОТУ, 20. ПАДОЛИСТА

в CENTRAL HALL,

324 Springfield Ave., cor. Morris Ave., Newark, N. J.

Початок о годині 7.30 вечер.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Остап Штрайковський, студент прав.
Гаврило Твердолобич, війт.
Семко Хрін, перший сьвідок.
Іван Джаґан, другий сьвідок.
Олена, Іванова жінка.
Судія.
Возьний.
Писар.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ.

Цїна тікетів 35 і 25 центів.

На веселу забаву запрошуєть ся всїх Українців і Українок з околиці. Прийдіть всї, а не пожалуєте, бо се цїкаве представленє відіграєсь перший раз в Нюарку, Н. Дж. 139

За перворядну музику і баль ручить

КОМІТЕТ.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Отсим подаєть ся до відома членам братства св. Василія, від. 339, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 24. падолиста, під числом 822 Норт Франклін стріт. На сей мітінґ запрошуєть ся всїх членів, аби численно явили ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. Будеть ся принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза, отже просить ся тих Українців, котрі ще не належать до жадної орґанізації, щоби користали з доброї нагоди. — І. Сорока, предс.; В. Голик, кас.; О. Дьорка, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 234, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що надзвичайний мітінґ відбудеть ся в суботу, 23. падолиста, о годині 8-мій вечер. На сей мітінґ просить ся всїх членів, аби явили ся, бо є дуже важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — С. Могила, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся дня 24. падолиста в гали церковній, о годинї 1-шій пополудни. Напоминаєть ся всїх членів, аби явили ся на мітінґ в призначенім часї, бо є важні справи до полагодженя. Будеть ся принимати нових членів до братства без вступного,-а до У. Н. Союза після статута. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Й. Катулька, секр.

КОЛЬКА В БОЦІ.

Скоро кого болить і коле в боцї, то нехай положить ся що найменьше на кілька днів до ліжка і нехай приложить там, де його коле і болить, тонкий шматок тертого хріну або гірчиці, аби добре випекло. По аптиках є готові плястри з гірчиці. Крім того треба пити гербату з так званого грудного (пекторального) зіля, від чого лекше відкашлюєть ся і пріє. А скоро нема від того лїченя цїлковитої пільги, то можна поставити собі сухі баньки на болючий бік, а в разї дозволу лїкарського також кілька пявок. Опісля кладеть ся довкола грудної клїтки висихаючі оклади.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ТОВ. „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА" в НЮ ЙОРКУ, ВІДДІЛ 33 У. Н. Г.

— устроює —

В СУБОТУ, ДНЯ 23. ПАДОЛИСТА 1918 Р.

в концертовій галї Українського Народного Дому, 217-219 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.

5-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ СВОГО ІСТНОВАНЯ

ЧАСТЬ I.

Американський гимн.....муз. Лисенка
1) Вступне слово.......п. Я. Корнат
2) „Гимн американських Українців"............хор т-ва Бесіда
3) „Сй збирайтесь працювати"... ....хор т-ва Бесіда
4) „Каменярі", деклямація........ ....п-на А. Кушнір
5) „На що мені карі очи", сольо, ...п-ні Е. Корнат
6) „Глубоким сном", хор і сольо сопран............п-ні Е. Корнат
7) „Там за тихим за Дунаєм".... ....хор т-ва Бесіда

ЧАСТЬ II.

1) Відчит про діяльність Товариства.................п. П. Петрів
2) „Рахили", сольо тенорове з опери „Жидівка".....п. В. Лавришко
3) „Розрита могила", деклямація ....п-на А. Шутак
4) Сольо скрипкове..п. М. Корикора
5) „Люблю дивитись", дует........ ....п-ні Корнат і п. Корикора
6) „Miserere", з опери „Il Trovatore"............хор т-ва Бесіда
7) Сольо скрипкове..п. Д. Опришко
8) „Кобза"..........хор т-ва Бесіда
9) Закінчене.

Програму ювилею виконає власний хор товариства „Українська Бесіда" під управою п. Мирона Корикори.

МУЗИКА Т-ВА ІМ. ЛИСЕНКА ПІД ПРОВОДОМ п. П. ГУМЕНЮКА.

ВСТУП З ҐЕТЧЕКОМ: 50 ЦНТ. ВІД ОСОБИ.

ПО КОНЦЕРТІ ВЕЛИЧАВА ЗАБАВА!

Т-во „Українська Бесіда" майже одиноке т-во тут на чужині, котре поставило собі за ціль поширити українську пісню між своїм народом, а рівнож запізнати і чужинців з нашою мельодійною піснею. Тимсамим не мало прислужилось т-во тут в Америці для української справи. — Приходіть всі на сей ювилей т-ва, а налюбуєтесь своєю піснею і почуєте про змаганя і діяльність т-ва. Т-во „Українська Бесіда" має свій власний льокаль під ч. 72 East St. Marks Place. Вступайте в члени т-ва. В часі ювилею приниматиме ся до т-ва без оплати вступу. 139-40

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую свого брата ІВАНА ГРИБА, з села Стрілки, повіт Старий Самбір. Має перебувати в Sault Ste Marie, Mich. Хто би о нім знав, або він сам, прошу зголоситись на адресу: МИКОЛА ГРИБ, c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 39-41

В дуже важній справі пошукую свого сусіда МИХАЙЛА АНТОНІКА, з села Дуліб, пов. Бібрка. Тому 4 роки перебував в Ст. Луіс, Мо. Хто би о нім знав, або він сам, прошу зголоситись на адресу: JOHN MYCHAYLUK, 160 31st Street, Detroit, Mich. 39-41

Пошукую свого брата РОМАНА ФИЦИКА ФОРМАНА, з села Чорнокозьці, повіт Товмач. Голоситись на адресу: PETER FYCYK FORMAN, Conserwency Camp, Vandalia, Ohio.

Пошукую свого брата ІЗИДОРА УШІЯ, з села Раків Кут, пов. Гусятин. Хто би о нім знав, або він сам, прошу зголоситись на адресу: JAWDOCHA USZIJ, 1314 Burnet Ave., Syracuse, N. Y. 139

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, іспитований маючий 18-літну практику, з добрим голосом, уміючий провадити хор, так церковний як і сьвітський, учити діти в школї, а також і вечеркові вистави, концерти і т. и. Жонатий, бездітний, пошукує сейчас посаду. Ласкаві зголошеня прошу слати на адресу: DIAKO-UCZYTEL, 7 Avon St., Ansonia, Conn. 138-40

ПРИЙМЕСЬ мущин на мешкане, кімнати ясні і виґідні. Дешево. Голоситись до: SUPERINTENDENT, 221 Sherman Avenue, cor. 207th Street, New York, N. Y. 139-40

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, знаючий управляти дуже добре хором, доброго характеру, морального і тверезого житя, пошукує місця на дякоучителя. Котра парохія потребувалаб, прошу Всечеснійших оо. зголоситись на адресу адміністрації „Свободи", під анонімом: Diako-uczytel. 138-40

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Майнери будуть увільнені з армії.

Адміністратор опалу оповістив, що він поробив всякі заходи у міністерстві війни, щоби жовнірів, які передтим працювали в копальнях твердого угля, увільнити сейчас з армії. Вислано телеґрами до всіх таборів, аби перевести спис майнерських робітників, котрі бажають вернути назад до майнерської роботи. По переведеню спису міністерство війни сейчас їх увільнить.

Заборона червоного прапора в Ню Йорку.

Майор Ню Йорку видав розпорядженє поліційним властям, аби вони розганяли всякі збори і походи, підчас котрих буде повівати червоний прапор, коли такі збори або походи не є дозволені властями. У листі майора Гайлена до поліційного комісаря говорить ся, що у всіх льокалях або на публичних місцях в місті можуть повівати лише американський і такі чужинецькі прапори, які признає правительство Злучених Держав. „Переживаємо найважнійший і найкритичнійший період в нашій історії — пише між иншим в листі майор Гайлен. — Вісти із заграниці доносять, що навіть великим невтральним державам грозить суспільний переворот. Тому в сих часах ми всі мусимо бути льояльними Американцями і повинувати ся властям та правительству. Для удержаня публичного порядку, спокою і добра в громаді я отсим забороняю уживанє червоного прапора. Повівати можуть лише прапор американський і герби таких чужих правительств, які признає правительство Злучених Держав. Нехай комісар накаже поліції розганяти всякі недозволені збори і не позволити, аби на публичних місцях повівав червоний прапор". — Проти сього розпорядженя робітничі організації Ню Йорку будуть рішучо протестувати. І ось Алджернон Лі, соціялістичний член міської ради, перший запротестував проти сього. Лі наводить заяву одного з попередників Гайлена, майора Ґейнора, який в 1911 році сказав: „Наші погляди ріжнять ся від поглядів соціялістів; се однак не є достаточною причиною, аби їм відбирати належні їм права. Я не вірю, щоби червоний прапор мав означати кров і насильство; він є лише знаком спільної єдности". — Отсим всі інтересовані повинні розуміти, що на всякі публичні збори у Великім Ню Йорку (Мангатан, Бронкс, Бруклин, Квінс і Річмонд) вони мусять мати відтепер позволенє міських властий.

Воєнна прогібіція.

Федеральний сенат на засіданю 18. падолиста приняв проєкт, принятий вже низщою палатою, про воєнну прогібіцію у Злучених Державах. Ухвалу предложено до підпису президентови Вілсонови. Ухвала каже, що з днем 1. мая 1919 року у цілих Злучених Державах мaєть ся заперестати виріб горячих напитків, а з днем 1. липня 1919 року маєть ся заперестати їх продажу, аж до часу, доки не покінчить ся війна і не переведеть ся демобілізацію армії. Виріб горячих напитків на експорт не є заборонений.

Батько і дочка померли одної години.

Дня 18. падолиста помер в Джерзи Сіти, Н. Дж., Ізидор Хитрин, який був через 12 літ членом У.Н.С. Помер одного дня і одної години враз зі своєю 5-лїтною дочкою Евгенією. Обоє померли на інфлюенцу. Покійний був горячим українським патріотом. Брав живу участь в народнім житю. Був основателем бр. св. Івана Хрестителя, 270 відділу У. Н. Союза, а в останних часах діяльним членом „Української Січи", 170 відділу У. Н. Союза. Родом походить з Угнова, равського повіту в Галичині. Був горожанином Злучених Держав. Оставив жінку і четверо дітий.

Чоловік і жінка померли одного дня, а дитина на другий.

Дня 11. падолиста помер у Вілксбери, Па., Йосиф Котик і його жінка Марія, члени бр. св. Василия Великого, 218 від. У. Н. Союза. Причиною смерти — інфлюенца. Другого дня по смерти родичів померла їх дитина, також на інфлюенцу. Покійний Йосиф Котик оставив по собі великий жаль і смуток у вілксберській українській громаді. Він був одним з її найцїяльнійших членів. Також У. Н. Союз тратить в нім одного і своїх щирих прихильників. Покійний з посьвятою працював для добра своєї орґанізації; був кілька разів делеґатом на конвенцію, в якій все, брав живу участь. — В. Й. П.

Федеральний трибунал відкинув просьбу Мунея.

Федеральний трибунал відкинув без коментарів просьбу адвокатів Томи Мунея, робітничого лідера у Сан Франціско, якого каліфорнійський суд засудив на кару смерти. Мунея оскаржено, що він брав участь у підложеню бомби в день 22. липня 1916 року, коли на улицях Сан Франціско відбувала ся воєнно-приготовча маніфестація. Ся бомба убила 10, а ранила 40 осіб. Муней перебуває тепер в карнім заведеню в Сан Квентін, Каліфорнія, і жде на свою єкзекуцію, яку маєть ся виконати 13. грудня 1918. Коли ґубернатор Каліфорнії не помилує його, Муней згине в назначеним реченци. — Як можна було і сподівати ся, зорганізовані робітники піднесуть протест проти кроку кроку федерального трибуналу. Перший і рішучий протест проти відкиненя просьби Мунея піднесла Централна Робітнича Рада повіту Алямеда в Каліфорнії. Вона вислала поклик до всіх робітничих орґанізацій, які є під її контролею, щоби вони страйком запротестували проти засуду Мунея. Сей поклик вислано також до всіх робітничих орґанізацій у Злучених Державах, Канаді, Англії і Австралії. Днем страйку-протесту має бути понеділок, 2-го грудня 1918.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й. ПОЗІР!

В день 10-лїтного ювилею заложеня української католицької парохії в Рочестер, Н. Й., а рівночасно день св. Сьвященомуч. Йосифа, Патрона і Опікуна тоїж парохії і ново-змальованого та прикрашеного храму Божого в Рочестер, Н. Й., 303 Гудсон Евеню,

— відбуде ся —

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 28. ПАДОЛИСТА С. Р.

(*Thanksgiving Day*)

при співучасти сусідних і многих українсько-католицьких сьвящеників

ВЕЛИЧАВЕ ПОСЬВЯЧЕНЄ ЦЕРКВИ

ПОЛУЧЕНЕ З КОРОТКОЮ СВ. МІСІЄЮ, А ЗАРАЗОМ

ТОРЖЕСТВЕННЕ БОГОСЛУЖЕНЄ БЛАГОДАРСТВЕННЕ

з нагоди покінченя довголітної війни, заключеня всесьвітного мира, і по тяжкій, близько 600-лїтній неволи, відзисканя своєї Вітчини

ВІЛЬНОЇ, НЕЗАВИСИМОЇ УКРАЇНИ!

На се велике і доси небувале торжество запрошує всіх віруючих в Христа і любячих свою вітчину, Українців, місцевих і доокoличних — КОМІТЕТ ЦЕРКОВНИЙ. 139-41

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. Я., Деслодж, Мо. — Ваша допись прийшла до нас запізно і тому ми не могли помістити її в нинішнім числї. Поклик на віче поміщуємо на отсій стороні, під новинками.

І. Я., Ню Йорк, Н. Й. — Адреса п. Александра Неприцького-Грановського, який служить тепер при армії, є невідома. Всякі письма до членів американського парляменту належить слати до Вашінґтону. Коли посол є членом низшої палати, то слати лист до House of Representatives, Washington, D. C. — колиж посол є членом висшої палати, то адресувати U. S. Senate, Washington, D. C., подаючи, розумієть ся, рівночасно й імя посла, якому письмо має бути доручене.

Г. П., Лумберпорт, В. Ва. — Дякуємо за признанє. Наша часопись є власностию цїлого українського народу і тому боронить його по своїм силам.

ДО УКРАЇНЦІВ В ДЕСЛОДЖ, МО.

ВСЕНАРОДНЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

відбудеть ся

В НЕДІЛЮ, 24. ПАДОЛИСТА, о 2-гій годині пополудни.

Всї місцеві Українці повинні на тім вічу явити ся, бо будуть обговорювати ся дуже важні біжучі справи. Нехай ніхто не важить ся сидїти в дома тоді, коли наш загальний інтерес вимагає, щоби ми разом зійшли ся і порадили ся спільно над своїми власними потребами. На віче, родимці! Всї до одного! Прийдіть, а не пожалуєте!

Іван Якимів, секретар 225 відділу У. Н. Союза.

ПОЗІР! БОРНСАЙД І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Заходом Тов. „Запорожська Січ" в Борнсайд, Ілл., драматичний кружок „Боян" відограє представлєне

В НЕВОЛІ ТЕМНОТИ

комедію в 3-ох актах

В НЕДІЛЮ, 24. ЛИСТОПАДА (новембра 1918 р.)

в гали п. Г. Тейхнера на розі улиць Іст 93 і Вудлавн Евеню.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Іван, старий іміґрант . . . . п. М. Коцюлівський
Одарка, його жінка . . . п-нї А. Нїсевич
Михайло, їх син . . . . п. В. Дудик
Оля, його жінка . . . . . п-на А. Демкорич
Катерина, дочка Івана . . . . п-на К. Маховська
Френк, жилець Івана . . . . п. Ю. Гінко
Процьо, сусід Івана . . . . . . п. Й. Копчак
Доця, його жінка . . . п-нї А. Бучинська
Петро, брат Івана . . . п. А. Таварніцький
Роман . . . . п. М. Небор
Олекса . . . . п. А. Басник
Сруль . . . . п. К. Пиндюк

Режисер п. К. Пиндик.

Ціни місць: І-рядні 75 ц., ІІ-рядні 50 ц.

Перед і по представленю забава з танцями, яка розпічнеть ся о годині 3-ій пополудни а представленє о годині 6.30 вечер.

За вдоволенє і красну забаву ручить
138-139 КОМІТЕТ.